

Strategisch meerjarenperspectief MBO Raad 2022-2030

Statement vereniging MBO Raad

Ze geven kleur aan dorpen en steden met hun ondernemingen, zijn onmisbaar in vitale sectoren zoals de zorg, transport, detailhandel, hospitality, cultuur en media, de techniek. Hun ideeën, kennis en kunde zijn de schakel in de aanpak van de grote én kleine maatschappelijk vraagstukken. Als burgers zijn ze dragers van de democratie en nemen ze hun verantwoordelijkheid voor maatschappelijke transitie die de nieuwe wereld kenmerken. Ze dragen bij aan de sociale cohesie in wijken, dorpen en steden. Kortom: mbo'ers zijn cruciaal voor de welvaart in dorp, stad, regio en – bij elkaar opgeteld – het land. Ze verdienen het allerbeste, in persoonlijke ontplooiing, scholing, professionalisering en in waardering, zowel maatschappelijk als economisch. We zijn trots op elk talent – van jongere tot volwassene, starter op de arbeidsmarkt of ervaren professional, hier (al) geworteld of nieuwkomer – dat met ons stappen zet op zijn/haar persoonlijk gekozen pad als burger in de samenleving en beroepsbeoefenaar op de arbeidsmarkt.

Het mbo vindt z'n bestaansrecht in de vraag naar goed opgeleide vakmensen die weerbaar zijn en met zelfvertrouwen hun loopbaan op een weerbarstige arbeidsmarkt vormgeven, met een diploma als start en een leven lang ontwikkelen als uitdaging en ambitie. Jaarlijks studeren in de regio gemiddeld zo'n 500.000 talenten in een breed palet aan relevante mbo-opleidingen in de domeinen techniek, zorg en welzijn, groen en economie. Ruim 40% van onze beroepsbevolking heeft met de beroepsopleidende leerweg of de beroepsbegeleidende leerweg een mbo-fundament en werkt de gehele carrière in vitale sectoren. Tijdens hun loopbaan keren veel mbo'ers als lerende professional regelmatig bij de scholen in de regio terug om kennis en kunde met bij- en omscholing op peil te houden of te brengen. Maar niet alleen zij, iedereen met een scholingsvraag in het kader van leven lang ontwikkelen is welkom bij ons!

De meeste mbo'ers vinden vanzelf hun weg naar, in, door en na het mbo. Er zijn ook talenten voor wie dat minder vanzelfsprekend is, om uiteenlopende redenen, bijvoorbeeld een kwetsbare positie of omdat ze 'laatbloeiers' zijn. Het mbo bewijst zich als emancipator voor deze groepen met instapmogelijkheden in bijvoorbeeld de Entree om alsnog een diploma te halen, met doorstroommogelijkheden naar andere niveaus in het mbo, of vormen van maatwerkopleiding. Alles is daarbij op gericht om hen kansrijk te maken of te houden in de samenleving en op de arbeidsmarkt: het mbo biedt als leer- en leefomgeving perspectief voor iedereen.

Wij ervaren de urgentie van een langetermijnvisie op het mbo. De maatschappelijke uitdagingen die juist om de talenten, kennis en kunde van mbo'ers vragen, zijn groot. De behoefte op de arbeidsmarkt aan mbo-opgeleide vakkrachten zal blijven toenemen. Tegelijk daalt de komende jaren door onder meer demografische ontwikkelingen en het hardnekkige en misplaatste oordeel dat 'hogere beter is' de

instroom in het initiële mbo. Dit heeft grote consequenties voor bijvoorbeeld de transities in Nederland, van nu en in de nabije toekomst. We hebben dus als samenleving een uitdaging! Om zoveel mogelijk talenten te interesseren voor een kansrijke mbo-opleiding en hen te begeleiden naar een goede en duurzame positie op de arbeidsmarkt. En om professionals en bedrijven te faciliteren met bij- en omscholingsmogelijkheden. Daarvoor is nodig dat we met elkaar het perspectief op alle vormen van beroepsonderwijs kantelen naar een waaier van oneindige onderwijsmogelijkheden. Met verschillende, gelijkwaardige opleidingen, variërend van meer theoretisch gericht naar meer praktisch gericht. Niet alleen in beeld moet de onderwaardering gecorrigeerd worden, ook maatschappelijk verdient het mbo waardering voor wat ze is en betekent voor onze economie en welvaart, en voor de persoonlijke groei van mbo'ers en daarmee voor de samenleving.

Als mbo-scholen staan we met onze opleidingen en krachtige netwerken met bedrijfsleven en overheden stevig in het centrum van het regionale/sectorale ecosysteem. We willen als scholen in dorp, stad en regio het best mogelijke beroepsonderwijs kunnen bieden aan iedereen die wil en kan leren. Iedereen is bij ons welkom, gelijke kansen is ons uitgangspunt, het helpen ontdekken en ontwikkelen van talent onze grootste kracht. Daarom zetten we ons elke dag, proactief en verbindend, met vertrouwen in elk talent, in om het mbo goed aan te laten sluiten op wat arbeidsmarkt en samenleving vragen en op hoe elk talent wil leren.

Het is onze ambitie en belofte om iedereen in staat te stellen toekomstdromen waar te maken en met een goede (vervolg)opleiding en leven lang leren een duurzame en gewaardeerde plek op de arbeidsmarkt te veroveren. Vanuit kennis en ervaring, met lef en visie, met oog voor de razendsnelle veranderingen op de arbeidsmarkt en in de samenleving. En soms lopen we daarbij ook voor de troepen uit, in het belang van iedereen die bij ons leert en werkt. Deze ontwikkelingen vertalen we naar kwalitatief hoogwaardig gepersonaliseerd onderwijs; flexibel, wendbaar, op maat en 'voor het leven'. Zodat iedereen (met bijvoorbeeld leerrechten als financiering) zelf de leerroute kan samenstellen die het best past bij zijn of haar interesses en talenten.

Samenwerken is een belangrijke waarde voor het mbo. Binnen de scholen met ons belangrijkste kapitaal: de docenten, instructeurs en andere medewerkers (en dat vraagt goed werkgeverschap!). Daarbuiten met onmisbare partners als het (landelijke en regionale) bedrijfsleven, overheden, werknemers- en studentenorganisaties. En uiteraard ook als scholen met elkaar. Als vereniging om collectief de beste randvoorwaarden voor een krachtig mbo te kunnen realiseren. In de regio met collega-scholen, vanuit passie, lef en eigenaarschap om voor studenten en professionals het beste beroepsonderwijs te kunnen bieden, nu en in de toekomst.

Regionale opleidingscentra en beroepscolleges, verenigd in de MBO Raad.

1. Mbo & arbeidsmarkt

De arbeidsmarkt vraagstukken door onder andere klimaat- en energietransities en personeelstekorten in vrijwel alle sectoren zijn complex. De studenten van vandaag staan voor keuzes die hun toekomst op de arbeidsmarkt en in de samenleving in belangrijke mate richting geven. Professionals zullen hun skills en kennis blijven ontwikkelen om aan te blijven sluiten op wat de regionale arbeidsmarkt vraagt. Het mbo heeft een brede publieke opdracht. In het initiële onderwijs met de zo belangrijke drievoudige kwalificatie: opleiden voor een beroep, voor doorleren en voor succesvol en zinvol in de samenleving participeren. In een leven lang ontwikkelen met maatwerkscholing. En als emancipator voor het sociaal domein. Deze drie deelopdrachten hangen nauw met elkaar en met de arbeidsmarkt samen.

Dynamische arbeidsmarkt, dus andere ordening van het onderwijs

In de samenleving, bij de overheid en in de politiek begint post te vatten dat het huidige onderwijsstelsel achterhaald is. Het (te) vroeg 'voorsorteren' op vervolgonderwijs, de opwaartse druk van 'hoger is beter', de scherpe scheiding van jongeren van dezelfde generaties door de schotten tussen de verschillende typen vervolgonderwijs zijn schadelijk. Voor de ontwikkeling van economie en samenleving, voor de positie en samenstelling van de beroepsbevolking en daarmee voor de ontwikkeling van de welvaart. De traditioneel hiërarchische indeling van ons onderwijs kraakt en piept, en vraagt om eigenzinnigheid en doorzettingskracht om vaart te maken richting een meer horizontale ordening, waarin onderwijsvormen gelijkwaardig zijn. Een waaier aan oneindige onderwijsmogelijkheden die elkaar versterken en aansluiten op talent, passie en wat je kunt. Kortom: doorpakken met een frisse, eigentijdse visie op onderwijs, met zowel de leerweg van funderend onderwijs tot en met het behalen van een kwalificatie voor de (regionale) arbeidsmarkt, als het vervolg, een leven lang ontwikkelen! Onderwijs dus van 16 tot 96 jaar.

De basis ligt er wat ons betreft: onze handtekening staat, samen met die van de andere onderwijssectoren, onder de [Toekomst van ons onderwijs](#), een heldere visie op hoe toekomstbestendig, modern en innovatief onderwijs in elke vorm in steviger samenhang gaat bijdragen aan het stimuleren van alle talent, van kind en jongere tot volwassene. Vanuit deze basis, die we samen naar buiten brachten in 2020, maken we ons hard voor een nieuw perspectief op het beroepsonderwijs. Innovatief leren dat past bij deze en de toekomstige tijd.

Uit de Toekomst van ons onderwijs: Sterke beroepsroute

Eerste stappen voor concretisering zetten we al in samenwerking met het voortgezet en het hoger onderwijs. Jongeren hebben een steviger basis nodig om na het voortgezet onderwijs gerichter vanuit kansen en talent voor een beroepsopleiding te kunnen kiezen. Beroepsoriëntatie verdient daarom een herkenbare verankering in het vmbo en het havo. We zetten samen de 'sterke beroepsroute' neer die voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs aan elkaar verbindt waardoor jongeren op het voortgezet onderwijs bewuster aan de slag gaan met beroepsoriëntatie. Een eerste stap, meer is nodig!

We maken ons samen sterk voor...

- Een krachtige drievoudige kwalificatie (opleiden voor een beroep, voor doorleren en voor succesvol en zinvol in de samenleving participeren) in het initiële onderwijs als motor van arbeidsmarkt en samenleving.
- Het aanjagen en organiseren van de waardering in de samenleving die het mbo verdient.
- Een volwaardige, gelijkwaardige positie van mbo'ers, hbo'ers en wo'ers.
- Doorpakken op een sterke aansluiting van het onderwijs op wat arbeidsmarkt (en samenleving) vragen.
- Het mogelijk maken van (vergaande) inhoudelijke samenwerking (zowel onderling als in de onderwijskolom) tussen scholen in het voortgezet onderwijs, mbo en hbo. Concrete voorbeelden: (wettelijke) beperkingen wegnemen, mogelijkheden verruimen voor samenwerken op de werkvloer, voor kosten efficiënt werken tot en met verticale fusies aan toe.
- De positie van mbo-scholen als partners voor regionale ontwikkeling van samenleving en economie, in samenwerking met elkaar en met stakeholders.

Samen met het bedrijfsleven

Onze studenten en mbo-opgeleide professionals zijn de ondernemers en werknemers van vandaag en morgen. Dus weten wat het lokale/regionale bedrijfsleven nodig heeft, is voordeligm voor goed mbo. Innovatie in het bedrijfsleven en de ontwikkeling van het aanbod middenkader kleinbedrijf, en daarmee de welvaart van een regio, is mede afhankelijk van de talenten die het mbo opleidt en bij- of omschoolt. Als mbo zijn we dus zelf ook aanjager van regionale innovatie.

De samenwerking tussen scholen en het bedrijfsleven in de regio is een levensader. En is méér dan een afspraak over het aanbod van opleidingen. Onderwijsgevend en staan vaak met één been (nog) in het bedrijfsleven en blijven zo op de hoogte van de laatste ontwikkelingen in hun vakgebied.

Onderwijssteams hebben nauwe contacten met het regionale bedrijfsleven en zetten gastdocenten uit bedrijven in. Zij hebben de ruimte om het onderwijs in te richten passend bij de regionale arbeidsmarkt en de behoefte van de student, met voor elke opleiding het kwalificatiedossier als kader. Leerbedrijven dragen bij aan de ontwikkeling van elke aspirant-beroepsbeoefenaar en de persoonlijke ontwikkeling van ieder talent. Die samenwerking koesteren we!

Kansrijk kiezen

De afgelopen pandemiejaren hebben aangetoond dat de arbeidsmarkt uiterst gevoelig en zeer kwetsbaar is voor snelle veranderingen en onverwachte gebeurtenissen. Een continue 1-op-1-aansluiting van het mbo op de arbeidsmarkt blijkt een wensgedachte; een arbeidsmarkt die zo snel en onverwacht kan veranderen, vraagt juist talenten die hebben geleerd wendbaar te zijn, hun skills duurzaam weten te ontwikkelen en oog hebben voor, dan wel kunnen inspringen op arbeidsmarktkansen. Bieden wat kansrijk maakt, vraagt van ons als scholen innovatief en adaptief onderwijs dat inspeelt op wat de arbeidsmarkt, beroepen en het leven vragen.

Kansengelijkheid

Terecht is er veel aandacht voor 'iedereen moet mee kunnen doen'. Gelijkheid is het uitgangspunt. En dat vraagt om handelen! Samen, met alle partners in en om het mbo.

We creëren dus mogelijkheden om ook mbo'ers, net als studenten in het hbo en wo, internationale ervaring (niet alleen een verrijking in de beroepscontext maar ook voor de persoonlijke ontwikkeling!) op te laten doen tijdens een buitenlandstage.

En we pakken elk vanuit een eigen verantwoordelijkheid, met de studenten samen, stagediscriminatie aan. Maar daarin heeft ook de overheid een belangrijke verantwoordelijkheid. Discriminatie op de arbeidsmarkt kent vele verschijningsvormen, stagediscriminatie is er één van. Het uitbannen ervan zou ook onderdeel moeten zijn van het plan van aanpak van arbeidsmarktdiscriminatie.

We kunnen het ons als samenleving ook niet permitteren om mensen die nu om welke reden dan ook onvoldoende kunnen 'aanhaken' verder achterop te laten raken. Voor talenten in een kwetsbare positie (sociaal domein) wil het mbo, in samenwerking met partners, méér kunnen betekenen dan alleen onderwijs. Voor hen biedt het mbo emanciperende mogelijkheden: een opstap naar kunnen meedoen, participeren in de samenleving en betere kansen op de arbeidsmarkt. En met de vavo bieden we iedereen die dat nodig heeft de mogelijkheid alsnog dat diploma voortgezet onderwijs te halen, als basis voor verder leren in het beroepsonderwijs.

We maken ons samen sterk voor...

- Nauwe samenwerking met het (regionale) bedrijfsleven voor (internationale) stages, gastdocenten, goede voorlichting (wat is kansrijk, breed beroepsbeeld) en loopbaanoriëntatie (waaronder een breed kunnen vormen) voor iedereen die in het mbo wil komen leren.
- Een goede wisselwerking tussen landelijke kaders (MBO Raad en georganiseerd bedrijfsleven) en regionale ruimte voor scholen om in goede afstemming met alle branches en elkaar een regionaal/sectoraal dekkend aanbod van kansrijke opleidingen te realiseren, met publieke bekostiging.
- Waardering voor specifieke mbo-opleidingen als 'opstap' voor studenten naar andere opleidingsmogelijkheden, binnen en na het mbo.
- Ruimte voor talenten om, op basis van goede voorlichting over arbeidsmarktkansen, zelf hun beroep/opleiding te kiezen (net als hbo'ers en wo'ers). Studiekeuze in het mbo staat niet ter discussie, het gaat primair om een goede toeleiding naar de arbeidsmarkt, met een diploma met (arbeidswaarde).
- Elke mbo'er een stageplaats: iedere student moet, ongeacht huidskleur, sekse, religie, opleiding, beperking, etc. een zinvolle leerervaring kunnen doormaken op een stageplaats/leerwerkplek.
- Emancipatie: iedere volwassene in een kwetsbare positie (sociaal domein), moet ongeacht de oorzaken van de individuele afstand tot de arbeidsmarkt, de mogelijkheid hebben om met het mbo (bijvoorbeeld nieuwkomers) de kansen op zinvol werk en een succesvolle loopbaan te vergroten.

- Het bieden en creëren van kansen voor talenten die geen startkwalificatie kunnen halen met andere vormen van erkenning zoals een praktijkverklaring. Juist deze jongeren hebben extra steun nodig in hun ontwikkeling en in het onderwijs.
- Het bieden van kansen aan talenten die bij ons via de vavo de basis willen leggen voor verder leren in een beroepsopleiding.

Het motiveren van jongeren om eerst hun opleiding af te maken: de krappe arbeidsmarkt verleidt studenten nu te vaak om te stoppen met hun opleiding en aan de slag te gaan. Kortetermijndenken (NU een personeelstekort) dat op de lange termijn grote gevolgen kan hebben: bij een volgende crisis met consequenties voor de arbeidsmarkt zijn deze werknemers zonder startkwalificatie/diploma of een andere vorm van erkenning meest kwetsbaar.

Leven lang ontwikkelen

Snelle veranderingen op en de kwetsbaarheid van de arbeidsmarkt vragen om het centraal stellen van mogelijkheden voor iedereen om tijdens het werkzame leven bij te leren, om te scholen (modules) of een vorm van erkenning (diploma, skills-paspoort, certificaten) te halen. Een serieuze leercultuur is nodig; om daarin nu echt stappen te kunnen zetten moet leven lang ontwikkelen voor iedereen met een scholingsvraag een toegankelijke publieke voorziening zijn. Zodat elke burger op een voor hem/haar geschikt moment in zijn/haar loopbaan kan beschikken over tijd en een persoonlijk ontwikkelbudget (bijvoorbeeld door overheid en bedrijfsleven gefinancierde leerrechten) dat in staat stelt wendbaar te zijn en blijven op de arbeidsmarkt met de juiste bij- en omscholing. Flexibel van opleiding naar werk, van werk naar werk en van werkloosheid naar werk. In de buurt, makkelijk bereikbaar en toegankelijk, ook financieel. Leven lang ontwikkelen in het mbo is een springplank naar (weer) meedoen op de arbeidsmarkt en in de samenleving.

We maken ons samen sterk voor...

- Innovatieve vormen van erkenning, waardering en certificering, van diploma tot skills-paspoort of certificaten (inclusief passende bekostiging). Iedereen moet een bekwaamheidsbewijs kunnen halen als basis voor een succesvolle werk- en leercarrière.
- Een heldere definitie van leven lang ontwikkelen als publieke voorziening, met goed bereikbare en toegankelijke publieke mogelijkheden op mbo-scholen en financiering zoals leerrechten voor iedere burger.
- Innovatieve combinaties van werken en leren die matchen met de talenten, wensen en levensfase van mbo'ers (wendbaarheid en flexibilisering zijn ook kernwaarden van modern mbo).
- De wettelijke ruimte die scholen nodig hebben om in de regio/per sector het beste leven lang ontwikkelen-onderwijs aan te kunnen aanbieden.

2. Mbo & samenleving

De huidige en komende generaties mbo'ers zijn de grote actoren in de maatschappelijke transitie van nu en de toekomst, in de samenleving als geheel en op microniveau in de gemeenschappen waarvan ze deel uitmaken. Ze zijn tegelijk de hoeders en de veranderaars. Ze delen de verantwoordelijkheid voor de wereld van vandaag, morgen en overmorgen met hun anders opgeleide generatiegenoten en leveren hun bijdrage als individu en beroepsbeoefenaar. Hun persoonlijke identiteit ontwikkelen ze onder andere op weg naar volwassenheid tijdens hun jaren op het beroepsonderwijs. Niet alleen op de opleiding, maar ook met elkaar, in hun 'samen optrekken' in hun studententijd.

Gelijkwaardigheid en inclusiviteit

De MBO Raad zet zich, met partners als de JOBmbo, al jaren in voor vanzelfsprekende waardering van de mbo'er als student, als werknemer en als burger. De aandacht voor nut en noodzaak van in het mbo-opgeleide vakmensen en gelijkwaardigheid aan collega studenten in het hbo en het wo groeit. Een student is een student, ongeacht school of opleiding. Ook duurzame waardering voor mbo-beroepen en de arbeidsmarktpositie van mbo'ers vinden we een belangrijk gegeven, niet in de laatste plaats vanwege de ambities van het kabinet en maatschappelijke vraagstukken, de daarvoor nodige vakmensen en de huidige personeelstekorten. Dat draagt positief bij aan het aanwakkeren van de maatschappelijke awareness rond de (voor)oordelen over het mbo en mbo'ers. En aan het stijgend zelfbewustzijn van mbo'ers als het gaat om hun bijdrage aan samenleving en economie en het groeiende zelfvertrouwen zich daarover te uit te spreken. Een opleiding mag geen reden zijn om uitgesloten te worden van bijvoorbeeld studentenintroductiedagen of geweigerd te worden bij uitgaansgelegenheden. Het blijft van het grootste belang om aandacht te blijven vragen voor het belang van het mbo voor arbeidsmarkt en samenleving en voor de gelijkwaardigheid van mbo'ers. Het is als overheid, mbo, bedrijfsleven en samenleving onze gezamenlijke verantwoordelijkheid om talenten te motiveren om zich na het voortgezet onderwijs of later in het leven te oriënteren op het mbo en daarvoor te kiezen als ze daar met hun skills het beste op hun plek zijn.

We maken ons samen sterk voor...

- Versterking van de communicatie over het mbo!
- Het vergroten van de toegankelijkheid van het mbo door belemmeringen weg te nemen die, zoals bij schoolkosten, ongelijkheid tussen jongeren in stand houden en het daarom voor jongeren (of hun ouders) moeilijk maken om voor het mbo te kiezen.

Persoonlijke groei

Mbo'ers ontwikkelen hun identiteit als individu en als beroepsbeoefenaar in de opleiding met onder andere burgerschap. Burgerschap kent vele verschijningsvormen, bijvoorbeeld als vak en als onderdeel van de beroepseducatie, via onder andere nationale en internationale stages. Opleidingen anticiperen met burgerschapskwalificering als onderdeel van het curriculum op grote maatschappelijke uitdagingen, vanuit verschillende dimensies, waaronder actief, vaardig en weerbaar

kunnen bewegen in de online informatiesamenleving (digitaal burgerschap). Zo dragen de opleidingen bij aan het succes van afgestudeerde mbo'ers in de maatschappij.

Op hun pad van persoonlijke groei is voor jongeren welzijn een belangrijke randvoorwaarde. De waarde van een veilige, sociale leeromgeving heeft door onder andere de afgelopen pandemiejaren meer aandacht gekregen. Welzijn van studenten heeft als thema een boost gekregen en het is aan ons om er met echte aandacht voor te zorgen dat elke student zich gezien en gehoord weet.

We maken ons samen sterk voor...

- Het verder brengen van de afspraken die de scholen met elkaar hebben gemaakt over hun inzet op burgerschap. Daarmee stimuleren we studenten actief tot het ontwikkelen en respecteren van basiswaarden als vrijheid van meningsuiting, gelijkwaardigheid en inclusiviteit, verdraagzaamheid, autonomie en verantwoordelijkheidsbesef. En ook lef, doorzettingsvermogen, digitale vaardigheid en ondernemerschap.
- Het welzijn van onze studenten: een school is niet alleen een leeromgeving, maar ook een leefomgeving.

3. Mbo & kwaliteit

In de aansluiting van het mbo op de arbeidsmarkt en samenleving ligt een belangrijke opdracht besloten voor de scholen zelf. Dáar gebeurt het, binnen de dynamische leer- en -leefomgevingen op de schoollocaties met onder andere innovatieve praktijksimulaties, in samenwerking met (regionale) samenwerkingspartners zoals het bedrijfsleven. Om op zoveel verschillende niveaus (van student tot samenwerkingspartners) te binden en te boeien heeft de kwaliteit van het onderwijs dan ook van onbetwistbaar hoog niveau te zijn. Daar werken alle medewerkers binnen de scholen elke dag onverminderd hard en met passie aan. Randvoorwaardelijk voor een hoge kwaliteit is eigenaarschap, het menselijk kapitaal, kunnen professionaliseren en innoveren en voldoende middelen om de brede opdracht die de samenleving aan het mbo stelt, waar te kunnen maken.

Wij zijn zelf eigenaar van onderwijs en kwaliteit!

We voelen en beleven de urgentie om het eigenaarschap over onderwijs en kwaliteit nadrukkelijker vanuit het onderwijs zelf in te vullen. Met verantwoording aan de regio en aan de Inspectie van het Onderwijs om met versterking van de onderwijskwaliteit beter te anticiperen op ontwikkelingen in de toekomst. En inspirerend en herkenbaar voor onderwijsprofessionals, zodat we als mbo ambitieus aan de slag kunnen zijn en blijven. Deze ontwikkeling is al ingezet: de bouwstenen (referentiewaarden) liggen er, met 2024 als belangrijk meetmoment.

Modern en goed werkgeverschap

Goed mbo staat of valt met betrokken, bekwame docenten, andere onderwijsgeevenden en alle andere medewerkers op alle niveaus. We zijn niet alleen de grootste publiek bekostigde opleider, in de regio zijn de scholen vaak ook een van de grootste publieke werkgevers. De speerpunten in onze strategische meerjarenagenda maken we waar met vakkundige werknemers in de scholen: zij zijn de basis van alles en onmisbaar voor het verzorgen van kwalitatief goed beroepsonderwijs. Daar hoort dus goed werkgeverschap bij: een kernwaarde van alle mbo-scholen, voor alle werknemers. Elke medewerker verdient loonbaanperspectief en dat gaat verder dan financiële groei. In zijn algemeenheid gaat ook over persoonlijke groei en ontwikkeling, horizontale loopbaanstappen, aandacht voor duurzame inzetbaarheid, de goede dialoog in de (onderwijs)teams, het verhogen van werkplezier en het aanpakken van de werkdruk.

We maken ons sterk voor...

- Het kunnen zijn en blijven van een aantrekkelijke en wendbare werkgever met passende en aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden (flexibel en op maat), voor alle werknemers.
- Het optimaal verbinden van schoolorganisatie en beroepspraktijk, bijvoorbeeld door de inzet van zij-instromers, instructeurs en hybride docenten.
- Krachtig (strategisch) personeelsbeleid dat de werkgeversfunctie versterkt, met specifieke aandacht om de beste docenten en onderwijsgeevenden in het kader van loopbaanperspectief te behouden voor het primaire onderwijsproces.
- Het verstevigen van werkgeluk, door te investeren in professionalisering, (persoonlijke) ontwikkeling, wendbaarheid en duurzame inzetbaarheid van personeel.

Kwaliteitsverhoging door dialoog, onderzoek, innovatie en digitalisering

Het mbo is met z'n drievoudige kwalificatie, van cruciale waarde voor de realisatie van maatschappelijke opgaven. Voor deze vaak snelle veranderingen is het nodig dat het onderwijs actueel en adaptief is. Om dit waar te maken moet het mbo steeds de beroepspraktijk (opleidingen en het opleidingsaanbod) en het beroepsonderwijs (de manier van leren en lesgeven) laten anticiperen op actuele ontwikkelingen in het werkveld en de samenleving. Het is aan de scholen zelf om de kwaliteit van het onderwijs te versterken.

Docenten, docentonderzoekers en practoraten

Gezamenlijke werken we aan onderzoek en vernieuwing, met docenten, docent-onderzoekers en practoraten. Zij houden zich bezig met innovatie in de beroepscontext en in het onderwijs, en met praktijkgericht onderzoek. De volgende stap is om dit structureler te maken!

Hand in hand met digitalisering

Voor innovatie van het beroepsonderwijs is digitalisering hét vliegwiel om efficiënt en effectief als beroeps- en wetenschappelijk onderwijs in samenwerking met bedrijfsleven, overheid en diensten als UWV de toegankelijkheid van de levenlangontwikkelen-markt voor de om- en bijscholing van werkenden en werkzoekende professionals van de grond te krijgen. De nieuwe mogelijkheden om het onderwijs anders in te richten worden nog onvoldoende benut en dat is wel noodzakelijk om de kwaliteit van het onderwijs op hoog niveau te houden en nog beter te maken. Daarvoor bundelen we de krachten met de hbo-instellingen en de universiteiten.

Digitale professionalisering onderwijsgeevenden

Maar het gaat niet alleen over de digitale toegankelijkheid van de levenlangontwikkelen-markt en het aanbod van digitale onderwijsmogelijkheden. Het gaat ook om de professionalisering van onderwijsgeevenden; de digitalisering van het onderwijs is door de coronacrisis versneld. Dat is geen doel op zich; het moet bijdragen aan versterking van de onderwijskwaliteit. En aansluiten op de leerwereld van studenten en professionals. Uit onderzoek blijkt dat veel docenten daar ondersteuning bij nodig hebben. En daar zorgen we voor, in nauwe samenwerking met docenten zelf en studenten (medezeggenschap).

Digitale veiligheid

Ook digitale veiligheid is een belangrijk speerpunt van onze digitale agenda. Iedereen die bij ons leert en werkt móet kunnen vertrouwen op veilige digitale (leer)systemen en bescherming van zijn/haar persoonlijke gegevens. Een hack is nooit ver weg, weten waar je als school alert op moet zijn het halve werk!

We maken ons sterk voor...

- Versterking van de hoge kwaliteit van de drievoudige kwalificatie.

- Een structurele positie voor het mbo in het netwerk van onderzoek en innovatie, in samenspel met ander tertiair onderwijs en regionale en nationale partners.
- Verder ontwikkelen van digitalisering. Voorbeelden: nieuwe normen voor begeleide onderwijstijd en begeleiding (op school, vanuit thuis en op de stageplek) vaststellen en leermiddelen digitaal beschikbaar krijgen.
- Cybersecurity en informatiebeveiliging: digitale veiligheid van studenten en onderwijsmedewerkers staat voorop.
- Het afspreken van standaarden om flexibel onderwijs in het kader van leven lang ontwikkelen aan te kunnen bieden.
- Het vergroten van digitale professionaliteit van docenten.
- Het realiseren en vormgeven van het mbo-aanbod in de digitale toegankelijkheid van leven lang ontwikkelen.

Grote ambities en uitdagingen: stabiele financiering nodig, boter bij de vis!

Scholen werken met lumpsumfinanciering en verantwoorden zich transparant aan interne en externe stakeholders. Met een solide Benchmark mbo bewijzen sector en individuele scholen zich als een betrouwbare partner voor de overheid in de besteding van publieke middelen.

Omgekeerd verwachten we van de overheid vertrouwen met een stabiele, toekomstbestendige en voorspelbare bekostiging die rekening houdt met de eigenheid van de mbo-scholen, de basis is voor aanbod en kwaliteit van twee leerwegen (bol en bbl) en past bij de verschillende opdrachten. Onze publiek gefinancierde onderwijsvormen zijn uniek en internationaal een voorbeeld. Bol en bbl bieden talenten keuze in welke type onderwijs het beste bij hen past én leveren elk op eigen wijze in de wisselende economische conjuncturen een bijdrage aan de aansluiting onderwijsarbeidsmarkt. Financieel vertrouwen en investeringen van de overheid in het mbo moeten er ook zijn in tijden van dalende studentenaantallen zodat mbo-scholen zich kunnen blijven ontwikkelen op andere urgente thema's. Voorbeelden daarvan zijn leven lang ontwikkelen, de onderwijsroute voor nieuwkomers en extra inzet voor talenten in een kwetsbare positie; we staan klaar en willen onze verantwoordelijkheid kunnen nemen met kwalitatief sterk onderwijs. We moeten daarom kunnen rekenen op een overheid die niet alleen de waarde van het mbo inziet voor een veelvoud aan maatschappelijke uitdagingen, maar die toegevoegde waarde ook tot uitdrukking laat komen in de nodige financiële investeringen en ruimte om de middelen op de juiste wijze in te zetten. Boter bij de vis!

We maken ons sterk voor...

- Stabiele, passende, toekomstbestendige financiering om te kunnen anticiperen op ambities en uitdagingen van het mbo, zoals krimpende studentenaantallen, kansrijk opleiden voor elk talent (van jongere tot volwassene, van inburgeraar tot professional), een leven lang ontwikkelen.
- Maximale ruimte voor mbo-scholen om de publieke financiering op de juiste wijze in te kunnen zetten.
- Het wegnemen van (juridische) belemmeringen om leven lang ontwikkelen op mbo-scholen tot maximale bloei te laten komen;

- Het laten aansluiten van de wijze van verantwoording over de publieke middelen bij de mbo-praktijk.

Een schat aan data als basis voor innovatie en positionering

De bouwstenen studiesucces, financiële verantwoording en medewerkerstevredenheid vormen samen onze Benchmark mbo. Een begrip bij politiek en overheid, en voor ons als mbo uitgangspunt voor korte- en langetermijnbeleidsvorming en daarmee de kwaliteit en toegankelijkheid van het mbo. Maar de schat aan data die het mbo rijk is, is vele malen groter dan deze drie bouwstenen. Ook bijvoorbeeld actuele aanmeldings- en inschrijvingscijfers van opleidingen en data die veel zeggen over de beleving en het welbevinden van studenten zijn belangrijk: als basis voor innovatie en onderzoek, als basis voor mbo dat aansluit op de leerbehoeften van mbo'ers en als basis voor de positionering van het mbo.

Betrouwbare, actuele cijfers over of uit het mbo zijn van belang voor het kunnen onderbouwen van de waarde van het mbo voor samenleving en arbeidsmarkt en voor de ambities en uitdagingen van het mbo.

We maken ons sterk voor...

- Doorontwikkelen van betrouwbare, actuele data als basis voor onderzoek en innovatie van het mbo.
- Actuele sector-data en de doorontwikkeling daarvan om de waarde van het mbo voor samenleving en arbeidsmarkt te positioneren en de ambities en uitdagingen van het mbo betrouwbaar te onderbouwen.

